

No. W05.23.00051/I

's-Gravenhage, 19 april 2023

Bij Kabinetsmissive van 10 maart 2023, no.2023000525, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit studiefinanciering 2000 ten behoeve van de nadere uitwerking van de verstrekking van een tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd, de omzetting van de studievoorschotvoucher in een tegemoetkoming en het doorvoeren van technische wijzigingen in verband met het herinvoeren van de basisbeurs in het hoger onderwijs, met nota van toelichting.

In dit ontwerpbesluit stelt de regering tegelijk met de herinvoering van de basisbeurs een financiële tegemoetkoming beschikbaar voor studenten die tijdens het leenstelsel studeerden. Verder is de regering voornemens om de zogenoemde «studievoorschotvouchers» te wijzigen van een tegoed voor bijscholing na het afstuderen, in een geldelijke tegemoetkoming.¹ Voor deze voucher kwamen in aanmerking de eerste vier cohorten studenten die te maken kregen met het leenstelsel.² In het wetsvoorstel herinvoering basisbeurs hoger onderwijs is bepaald dat nadere regels worden gesteld over onder andere de wijze van verstrekking van beide tegemoetkomingen.³ De uitvoering is belegd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en start op 1 januari 2025.

De Afdeling advisering van de Raad van State adviseert nader toe te lichten waarom er met de uitvoering wordt gewacht en op welke communicatie de (oud)student kan rekenen als van hem onvoldoende gegevens bekend zijn om een tegemoetkoming uit te keren.

1. Start van uitvoering

De verrekening en uitbetaling van de tegemoetkomingen start op 1 januari 2025. Dit is enige tijd later dan de regering de basisbeurs wil hebben ingevoerd. Volgens de regering heeft het latere moment van uitvoering te maken met de beperkte capaciteit bij DUO om tegelijk de invoering van de basisbeurs en de uitvoering van de tegemoetkomingen in de systemen te verwerken. In de tussenliggende periode kunnen studievoorschotvouchers niet langer worden verstrekt of ingezet.⁴ Voor de (oud-)studenten die recht hebben op een studievoorschotvoucher heeft dat tot gevolg dat zij in de periode tussen 1 september 2023 en 1 januari 2025 geen voucher (meer) kunnen inzetten maar het tegoed ook nog niet krijgen uitbetaald voor het volgen van bijscholing of het aflossen van schulden.

De Afdeling adviseert in de toelichting nader in te gaan op de afweging tussen de uitvoeringscapaciteit en het belang van de studenten die mogelijk van plan waren in de tussenliggende periode gebruik te maken van hun vouchertegoed. De Afdeling begrijpt

¹ Kamerstukken II 2022/23, 36229, nr. 3.

² Stb. 2015, 50.

³ Kamerstukken II 2022/23, 36229, nr. 2.

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 36229, nr. 3, p. 27.

AAN DE KONING

dat er grenzen zijn aan wat DUO tegelijk kan uitvoeren. Wanneer de uitvoeringscapaciteit beperkt is, kan aan de orde zijn dat met de uitvoering moet worden gewacht. Het is belangrijk dat dan wordt toegelicht welke belangen daardoor worden geraakt. In dit geval ontbreekt de toelichting waarom vouchers niet kunnen worden ingezet tussen 1 september 2023 en 1 januari 2025.

De Afdeling adviseert de toelichting op dit punt aan te vullen.

2. Navraag bij ontbrekende gegevens

Verder adviseert de Afdeling om in de toelichting nader in te gaan op de communicatie naar studenten van wie onvolledige gegevens bekend zijn. Niet van alle studenten die recht hebben op een tegemoetkoming zijn de gegevens voor uitbetaling bekend. Zo kan het zijn dat van de student een recent rekeningnummer ontbreekt. Dit speelt in het bijzonder bij studenten voor wie de tegemoetkoming zonder aanvraag (ambtshalve) kan worden verstrekt. Bij onvolledige gegevens verzoekt DUO de (oud-)student deze gegevens alsnog te verstrekken.

Indien de gegevens niet binnen twaalf maanden worden verstrekt, vervalt de aanspraak op de tegemoetkoming.⁵ Die termijn vangt aan op het moment van het doen van de (eerste) navraag. Volgens de toelichting zal DUO de betreffende studenten er, na het doen van navraag, nog meermaals aan herinneren de gegevens te verstrekken. Deze communicatie is overigens geen voorwaarde voor het doen vervallen van de aanspraak op de tegemoetkoming. Op basis van de toelichting is niet duidelijk wat de vorm en frequentie van deze communicatie na de eerste navraag moet zijn.

De Afdeling adviseert te verduidelijken waartoe DUO is gehouden en op welke communicatie de (oud)student kan rekenen nadat deze niet reageert op het eerste verzoek tot aanvulling van diens gegevens. Zij adviseert de toelichting op dit punt aan te vullen.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal opmerkingen bij het ontwerpbesluit en adviseert daarmee rekening te houden voordat een besluit wordt genomen.

De vice-president van de Raad van State,

⁵ Artikel 21 en 21c van het ontwerpbesluit.